

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 586/2022-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátskou kanceláriou Cívik Legal s. r. o., Seberíniho 6C, Bratislava, v mene ktorej koná JUDr. Milan Cívik, advokát a konateľ, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 45/2020 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 45/2020 **b o l i p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 45/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadost'učinenie v sume **400 eur**, ktoré **j e** Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **410,92 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 586/2022-18 z 27. októbra 2022 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu ústavnú sťažnosť sťažovateľky doručенú ústavnému súdu 4. októbra 2022, ktorou

sa domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Co 45/2020 (ďalej len „napadnuté konanie“). Súčasne navrhla, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznal jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka ako žalovaná v 5. rade je stranou sporu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorý sa začal 16. marca 2017 podaním žaloby na Okresnom súde Bratislava III (ďalej len „okresný súd“). Okresný súd vo veci meritorne rozhodol rozsudkom č. k. 44 C 50/2017 z 5. júna 2019, ktorým žalobu zamietol a sťažovateľke priznal proti žalobcom nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobcovia podali proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie. Okresný súd 9. apríla 2020 predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní žalobcov. Krajský súd je podľa sťažovateľky od daného momentu absolútne nečinný, a to po dobu 29 mesiacov. Sťažovateľka 6. februára 2022 písomným podaním požiadala krajský súd o vydanie rozhodnutia, poukazujúc na svoj vysoký vek a zlý zdravotný stav ako na dôvody hodné osobitné zreteľa, na ktoré by mal konajúci súd prihliadať a vo veci konať. Krajský súd na písomnú žiadosť sťažovateľky žiadnym spôsobom nereagoval, a preto sťažovateľka 23. mája 2022 podala sťažnosť na prietahy v konaní (§ 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pozn.), o ktorej rozhodol podpredseda krajského súdu 24. júna 2022 tak, že ju vyhodnotil ako dôvodnú a za spôsobenú nečinnosť sa sťažovateľke ospravedlnil. Napriek konštatovanej nečinnosti a prietahom v súdnom konaní krajský súd do času podania ústavnej sťažnosti nekoná. Sťažovateľka zdôrazňuje, že už samotné podanie nedôvodnej žaloby a dlhotrvajúce súdne konanie negatívne vplyvajú na jej zdravotný stav a zároveň bránia dosiahnutiu a uspokojeniu jej nárokov, keďže dosiaľ nemôže s nehnuteľnosťou disponovať. Vzniknuté prietahy nespôsobili ani na nich svojím prístupom neparticipovala, a preto jej nemôžu byť pripísané na ťarchu. Vec pritom nie je ani po skutkovej, ani po právnej stránke taká zložitá, aby odôvodnila trvanie napadnutého konania v otázke rozhodnutia o podanom odvolaní v dĺžke takmer dva a pol roka.

II.

Vyjadrenie krajského súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie krajského súdu:

3. Krajský súd vo vyjadrení č. k. 1SprV/494/2022 z 19. októbra 2022 odkázal na stanovisko súčasnej predsedníčky senátu 14Co, ktorá uviedla, že súdny spis bol krajskému súdu predložený 9. apríla 2020 a ona bola do senátu 14Co zaradená od 1. marca 2019 a boli jej pridelené spisy v počte 185 nerozhodnuté od rokov 2014, 2015, 2016 a nasl. Spisy jej boli pridelené po [REDAKOVANÉ], predsedníčke senátu, ktorá má prerušený výkon funkcie sudcu a v súčasnosti je členkou Súdnej rady Slovenskej republiky. V tom čase bola zodpovedná predsedníčka senátu [REDAKOVANÉ] a v senáte 14Co bolo nerozhodnutých 495 vecí od rokov 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 a 2020. Od 1. mája 2020 do 1. januára 2021 senát 14Co pracoval v dvojčlennom zložení ([REDAKOVANÉ], predsedníčka senátu zodpovedná

za chod senátu, a [REDAKOVANÉ], predsedníčka senátu), a to z dôvodu, že členka senátu [REDAKOVANÉ], ktorej bola vec pôvodne pridelená ako sudkyni spravodajkyni, od 1. mája 2020 počas celého mesiaca máj čerpala dovolenku a od 1. júna 2020 bola práceneschopná. Rovnako senát 14Co pracoval v dvojčlennom zložení od 15. októbra 2021 do 1. júna 2022. Všetci sudcovia v senáte 14Co vybavujú okrem svojich aj reštančné veci prevzaté po [REDAKOVANÉ], predsedníčke senátu, ktorá je od 26. januára 2021 členkou hodnotiacej komisie pri Súdnej rade Slovenskej republiky, a po [REDAKOVANÉ], ktorá bola od 1. mája 2020 do 30. septembra 2021 práceneschopná a od 15. októbra 2021 už v senáte 14Co nie je zaradená, a preto nie je možné, aby senát rozhodoval novšie veci a aby bez povšimnutia zostali veci predložené odvolaciemu súdu napr. v rokoch 2014, 2015 a nerozhodnuté 5 rokov, v ktorých strany sporu tiež čakajú na rozhodnutie a v mnohých sú tiež ústavné sťažnosti a vydané ústavné nálezy. Tiež sa v mnohých spisoch nachádzajú urgencye a senát musí vybavovať aj žiadosti na vyjadrenia, čo tiež predlžuje rozhodovanie vo veciach.

3.1. S poukazom na už uvedené vysvetlenie predsedníčky senátu 14Co podľa predsedu krajského súdu možno jednoznačne konštatovať, že predmetná vec nebola doteraz rozhodnutá výlučne z dôvodov objektívnej povahy, pričom súčasné zloženie senátu 14Co rozhoduje postupne veci od dátumu ich nápadu a tak rýchlo, ako to len je vzhľadom na ich množstvo objektívne možné.

II.2. Replika sťažovateľky:

4. Sťažovateľka vo svojej replike v celom rozsahu zotrvala na podanej ústavnej sťažnosti a iba opätovne poukázala na to, že podpredseda krajského súdu už písomným podaním č. k. 1Spr/145/2022 zo 14. júna 2022 uznal prietahy v konaní a ospravedlnil sa jej za vzniknutú nečinnosť. Napriek tomu dosiaľ nedošlo k odstráneniu prietahov v konaní.

II.3. K ústnemu pojednávaniu:

5. Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania, keďže na základe podaní účastníkov konania a predloženého súdneho spisu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci [§ 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (to platí, aj pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru – m. m. I. ÚS 304/2021, I. ÚS 444/2021, pozn.) je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom znamenajúcim nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. II. ÚS 118/2019, I. ÚS 250/2020).

7. Pri posudzovaní otázky, či v okolnostiach konkrétneho súdneho konania došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade s doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 241/2017, I. ÚS 17/2022, rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Frydlander proti Francúzsku z 27. 6. 2000, č. 30979/96 a vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovensku zo 16. 12. 2003, č. 58172/00) zohľadňuje (1) právnu a faktickú zložitost' veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, (2) správanie účastníka súdneho konania a (3) postup samotného súdu a prihliada sa pritom aj na význam konania pre sťažovateľa.

8. Z hľadiska povahy veci ústavný súd rezultuje, že napadnuté konanie nie je právne ani skutkovo také zložit'é, pretože rozhodovanie o odvolaní vo veci určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti (bod 2 odôvodnenia tohto nálezu, pozn.) tvorí štandardnú a pomerne početnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov. V správaní sťažovateľky neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by vplývali na dĺžku konania.

9. Ústavný súd primárne zdôrazňuje, že konanie súdu druhej inštancie je v rámci civilného sporového procesu koncipované spôsobom, keď odvolací súd môže a nemusí vo veci nariadiť odvolacie pojednávanie, čím zákonodarca sledoval práve rýchlost', efektívnosť a hospodárnosť odvolacieho konania, a teda ak odvolací senát rozhoduje o odvolaní bez nariadenia pojednávania, nemožno iba z tohto dôvodu časový úsek v danej situácii od podania odvolania (keď začína odvolacie konanie), resp. od dôjdenia spisu odvolaciemu súdu (keď začína konanie na odvolacom súde) do konečného rozhodnutia súdu druhej inštancie označiť ako „nečinnosť“ (m. m. I. ÚS 35/2021, I. ÚS 64/2022).

10. Na strane druhej je nutné konštatovať, že napadnuté konanie od predloženia súdneho spisu krajskému súdu 9. apríla 2020 trvá (ku dňu prijatia tohto rozhodnutia, pozn.) takmer tri roky bez toho, aby v prejednávanej veci bolo odvolacím súdom rozhodnuté, čo nie je z časového hľadiska akceptovateľné, pričom z vyjadrenia súčasnej predsedníčky senátu 14Co nevyplýva, že by mohlo byť o odvolaní rozhodnuté v dohľadnej dobe.

11. Pokiaľ ide o obranu krajského súdu, že na celkovú dĺžku konania mala vplyv nadmerná zaťaženosť príslušného súdneho oddelenia a neprimeraný počet nerozhodnutých vecí po odchode jeho pôvodných členiek (bod 3 odôvodnenia tohto nálezu, pozn.), predmetné tvrdenie je síce možno vnímať ako objektívne, na strane druhej ústavný súd dáva do pozornosti, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní (I. ÚS 3/2020, I. ÚS 363/2020).

12. V konklúzii predneseného ústavný súd uzatvára, že napadnuté konanie vykazuje zbytočné priet'ahy, ktorými došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky. S prihliadnutím na to, že napadnuté konanie nie je právoplatne skončené, ústavný súd prikázal krajskému súdu konať bez zbytočných priet'ahov (body 1 a 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

13. Vzhľadom na konštatovanú nečinnosť krajského súdu, uložený príkaz konať bez zbytočných prieťahov, povahu odvolacieho konania, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu, majúc na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, nie získanie iného majetkového prospechu, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 400 eur a vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (body 3 a 5 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

14. Ústavný súd vychádzal z obsahu sťažnostného spisu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 251 a nasl. Civilného sporového poriadku) a sťažovateľke podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde priznal náhradu trov právneho zastúpenia (body 4 a 5 výroku tohto nálezu) za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2022 (prevzatie, príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti) v sume dvakrát po 193,83 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 11,63 eur, t. j. spolu 410,92 eur (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov). Ústavný súd náhradu za repliku sťažovateľke nepriznal, pretože obsah doručeného stanoviska nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 2. februára 2023

predsedníčka senátu